

3. [О. П.] Помер музика // *Свобода*. – 1980. – 28 лист. – Ч. 249.
4. Попович О. Українське музичне життя Перемишля (1919–1999): Дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / НАН України; Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. – Київ, 2003. – 169 с.
5. Цегельський Є. Із тайн скрипкової техніки / О. Паріс *Музикознавча спадщина Євгена Цегельського*. – Рукопис дипломної роботи. – Архів ЛВДМІ. – Львів, 1994.
6. Цегельський Є. Музичне життя Перемишля // *Перемишль. Західний бастион України* : Збірник матеріалів до історії Перемишля і Перемиської землі зладжений редакційною колегією під проводом проф. Б. Загайкевича. – Нью-Йорк; Філадельфія, 1961. – С. 315–334.
7. Цегельський Є. Огляд історії української музики // Паріс О. *Музикознавча спадщина Євгена Цегельського*. – Рукопис дипломної роботи. – Архів ЛВДМІ. – Львів, 1994.
8. Цегельський Є. Українське музичне життя у бувшій Польщі в рр.1919–1939 // Архів НТШ-А. Вид. відділ. – Ч. 205/XV.
9. Шах С. *Де срібнолентий Сян пливе*. Історичний нарис державної української гімназії в Перемишлі. – Мюнхен, 1977. – 146 с.

УДК [78.01:001.89]-057.177

Олена Рощенко

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОДУКТИВНОЇ НАУКОВОЇ ШКОЛИ І. А. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

У статті проаналізовано методологічні основи продуктивної наукової школи І. А. Котляревського – однієї з найбільш перспективних і оригінальних в українському музикознавстві, про що свідчить результативність методів наукового пізнання і формування наукового світогляду учнів. Серед рис наукової школи І. А. Котляревського – вміння знаходити проблемну ситуацію, трактування теми дослідження як генокоду роботи, відмова від попередньої праці в ім'я "ядра" дослідження, метод трансцендентального споглядання, діалектичний і системний методи дослідження, проблемний аналіз, "здоровий прагматизм", миттєве конструювання цілого в його деталях, моделювання структури і змісту дослідження, що випереджає написання (прочитання) роботи, понятійна цільність наукового тексту, його прогностичний характер, абстрактне мислення, дар наукового передбачення. Віра у потенційні можливості і талант учня у науковій школі І. А. Котляревського поєднувалися з імперативно сформульованими положеннями, що визначали спрямування дослідження. Зміст одного з імперативів наукової школи І. А. Котляревського полягає в тому, що вчений має вміти поставити як головне чи не кожне положення дослідження – якщо у результаті цієї операції дослідження збереже свою значущість, то це засвідчує важливість цього положення у структурі і змісті праці. Осмислення принципів і закономірностей продуктивної наукової школи І. А. Котляревського має методологічне і прогностичне значення для розвитку вітчизняного музикознавства.

Ключові слова: продуктивна наукова школа, наукова мова, проблемний аналіз, тема дослідження, абстрактне мислення, дар наукового передбачення.

Вивчення принципів наукової школи, сформованої у вітчизняному музикознавстві на межі ХХ–ХХІ століть набуло сьогодні особливої актуальності. Створена доктором мистецтвознавства, професором, членом-кореспондентом академії

мистецтв України Іваном Арсенієвичем Котляревським продуктивна наукова школа визнана однією з найбільш перспективних і оригінальних в сучасному національному музикознавстві, про що свідчить результативність принципів і методів наукового пізнання, якими керувався вчений, формуючи науковий світогляд учнів. Вивчення основ продуктивної наукової школи І. А. Котляревського має важливе методологічне значення для розвитку музикознавців майбутнього.

...В далеке літо 1984 була визначена моя наукова доля. В ролі «руки» долі виступила Людмила Михайлівна Шевченко (тоді – обожнювана всіма завідувач аспірантури Київської державної консерваторії), яка завела мене до кабінету Івана Арсенієвича Котляревського – проректора з наукової роботи. Там, за письмовим столом біля вікна, в яке, здавалося, з таким співчуттям зазірала вічно юна зелень каштанів, я побачила того, хто став моїм Вчителем. Вдивовиж стрімко прочитавши автореферат майбутньої дисертації (тоді я не знала про те, що Іван Арсенієвич володів здібністю читати наукові тексти за діагоналлю), зробив декілька приголомшливих своєю парадоксальністю запитань, ВІН промовив перші слова, які закарбувалися в пам'яті: «Я беру Вас до свого класу. Ви мені підходите. Тільки від цієї теми Вам треба буде відмовитися. Дисертацію Ви будете писати на тему, яку я Вам дам». Іван Арсенієвич дав мені тему «Історико-соціальні типи функціонування музично-культурної спадщини в композиторській творчості», про яку на попередньому захисті завідувача кафедрою теорії музики, доктор мистецтвознавства, професор Надія Олександрівна Горюхіна сказала, що над такою темою мав би працювати цілий науково-дослідницький інститут... Відмовившись від вантажу «студентських штудій», які раптом стали малоцікавими, я ввійшла у світ науки, шлях до якої мені вказав Іван Арсенієвич...

Вміти відмовитися від великої попередньої праці в ім'я того, щоб дослідження отримало лаконізм і новизну, – один із імперативів наукової школи І. А. Котляревського. У зв'язку з етапами роботи над докторською дисертацією «Музично-теоретичні системи європейського мистецтвознавства» [2], яку захистив восени 1984 року, ВІН говорив, що описавши системи та їх види і представивши їх диференціацію, знищив цей матеріал в ім'я цілісного розгортання ядра дослідження. «Якби я залишив цей матеріал, не вистачило б місця на виклад головного», – говорив І. А. Котляревський. Це було велике мистецтво (наука!) самообмеження, «відсікання зайвого» від «глиби» наукового матеріалу, висікання з нього кришталево оформленого змісту. «Більше всього на світі я люблю рвати списані сторінки, які стали непотрібними, хоч попередньо здавалися необхідними», – говорив ВІН. Засвоєння досвіду Вчителя, помноженого на власний, призвело до висновку: в науковому дослідженні повинен існувати надлишок (надмірність) матеріалу, але не його нестача.

Не тільки заняття, атмосфера, в якій вони проходили, викликали у аспірантки-початківця захоплене здивування. Як міг ВІН одночасно керувати дослідженням, відповідати на телефонні дзвінки, вивчати і підписувати папери, давати рекомендації колегам, які постійно заходили до кабінету, і знову повертатися до дисертаційної теми, не втрачаючи при цьому жодної думки у поліфонічному розгортанні часового потоку? Уроки Івана Арсенієвича справляли величезне враження. Подібно до Нептуна, ВІН наказував морям і океанам мого, перебуваючого на стадії форму-

вання, наукового мислення, затоплював сади і міста стародавньої «Атлантиди», зводив нові «материки», руйнував попередні опори і пробуджував «вулкани» проблем, «фонтани» ідей. Як складно було утримати в свідомості щойно народжений приголомшливо прекрасний світ! Тож не дивно, що після повернення «додому» – в аспірантський гуртожиток на вулиці Володимирській, мене зустрічала усміхнена Ірочка Коханик (теж аспірантка І. А. Котляревського) зі словами: «Тобі телефонував Іван Арсенієвич і просив передати, що ти забула у нього на столі свою дисертацію...».

Імперативи Вчителя – від технічного до методологічного – були спрямовані на досягнення наукових результатів. ВІН не хотів читати написані від руки сторінки. «Купуйте друкарську машинку», – вимагав Вчитель. Важко переоцінити вагомість цього імперативу для просування наукової роботи. Виклад думок на друкарській машинці (пізніше її місце зайняв комп'ютер) організовувало аспіранта, привчало до ретельного, акуратного оформлення тексту. «Аналіз повинен бути проблемним», – цей імператив своєї наукової школи Іван Арсенієвич визначив на першому ж занятті. Незабаром ВІН запитав у мене: «Ви хочете написати дисертацію за три роки?». – «Так», – несміливо відповіла я. «Тоді Ви повинні приносити 10 сторінок в тиждень машинописного тексту!», – визначив Учитель. А за мить додав: «Але оскільки 10 сторінок в тиждень Ви і так приносите, слід писати 15». Цієї максими, яка узагальнювала досвід Вчителя, я дотримувалася і при написанні докторської дисертації (дотримуватися її необхідно під час роботи над будь-яким великим дослідженням: тільки тоді можливо його завершити). Адже під час первинного викладу наукової ідеї найбільшим недоліком часом є багатослівність, повтори того чи іншого положення, які безжально вилучаються при доопрацюванні наукового тексту.

Для Івана Арсенієвича була властива об'єктивна оцінка своєї місії: він усвідомлював масштаб ролі творця наукової школи, що знайшло відображення, зокрема, в конференції «І. А. Котляревський і його наукова школа» (2001) і в збірнику праць, опублікованих до його 60-річчя [4]. До збірника увійшли роботи учнів і тих, хто відштовхнувшись від його ідей, відчував духовну спорідненість з принципами його наукового мислення. Створену ним наукову школу, Вчитель називав продуктивною. Деякі з її положень Іван Арсенієвич озвучив під час занять, а цілісний виклад вони отримали в опублікованому посмертно у 2008 році навчальному посібнику «Загальні основи науково-дослідної роботи», призначеної для вищих музичних навчальних закладів [1].

Деякі положення проговорені ним не були, але стали очевидними в результаті аналізу стилю його роботи, вимог до наукового тексту, змісту його праць. «Ви – яскравий представник моєї продуктивної школи», – говорив він напередодні захисту моєї докторської дисертації «Діалектика міфологеми і нова міфологія музичного романтизму» (20 лютого 2006 р.) «Я ненавиджу плодити таких собі маленьких «наполеончиків» в науці, які є не чим іншим, як копіями свого вчителя, – продовжував він. – Я ненавиджу тиражувати теми- або проблеми-дублі, штучно вирощені за зразком і подобою моїх власних наукових робіт. Все це означає штампувати безконечні «копії копій», кожна з яких – неминуче гірша за оригінал. Більше того, кожна нова копія виявляється все гірша і гірша за попередню. Навпаки, я хочу, щоб кожен з моїх учнів був не схожий на мене, я хочу дати можливість проявитися

кожному з них. В науці мене цікавить, перш за все, особистість дослідника. Ви думаєте, мене цікавлять Ваші міфологеми? Мене цікавите Ви! Адже Ви абсолютно на мене не схожі, і цим мене і цікавите! Сам би я ніколи не став займатися цією проблематикою, а завдяки Вам пізнав її сутність. Стверджуючи свої власні наукові пріоритети, Ви є яскравим представником моєї продуктивної наукової школи», – підсумував Іван Арсенієвич. Почувши мої слова про те, що ВІН справив на мене величезний вплив, що я розвиваю його методи (діалектичний і системний, проявлені в єдності), що моя докторська написана в результаті постійного внутрішнього діалогу з ним, Іван Арсенієвич відповідав: «Ви тільки що у найпереконливіший спосіб підтвердили принципи моєї продуктивної наукової школи! Вийшовши з неї, Ви вільно йдете абсолютно незалежним шляхом».

Продуктивна наукова школа І. А. Котляревського об'єднувала, здавалося б, несумісні речі. Перша з них була обумовлена вірою в потенційні можливості учня, повагою до його індивідуальності, таланту. Інша ґрунтувалася на домінуванні імперативного нахилу в процесі занять, в оперуванні репліками, схожими на афористично сформульовані вищі принципи, що визначають суть і напрямок дослідження. Вимоги до наукової мови, задекларовані Іваном Арсенієвичем, характеризували якості об'єктивності, строгості, лаконізму, «висоти позиції» дослідника. ВІН вчив, що науковий текст має відрізнятися найвищим ступенем понятійної щільності («Мова наукового тексту повинна бути настільки насиченою, щоб миша не могла прошмигнути!», – казав Учитель), а наукова мова має бути красивою, будучи позбавленою "красивості". Іван Арсенієвич був переконаний, що, прийнявши до уваги ці критерії наукової мови, можна будь-яку фундаментальну наукову концепцію викласти впродовж 10 хвилин в усній формі або на декількох сторінках машинописного тексту. Іван Арсенієвич навчав співвідносити стиль викладу з призначенням наукового тексту, бути прагматичним в науці. Сутність «здорового прагматизму» є однією з максим Вчителя та ілюструє одне з його повчань. «Це дуже хороший матеріал, – сказав ВІН одного разу про один з моїх дисертаційних «опусів». – Однак текст, написаний у вільній манері, виходить за межі регламентованих вимог ВАК, – продовжував Учитель. – За стилем він більше відповідає монографії. Вам необхідно скорегувати виклад концепції згідно нормативам, прийнятим для оформлення дисертацій. Захистіть докторську – і пишіть що і як хочете».

Один із імперативів продуктивної наукової школи І. А. Котляревського полягав у вмінні поставити на чільне місце дослідження чи не будь-яке з його положень. Якщо в результаті проведення цієї операції дослідження збереже свою значимість, то це буде означати, що це положення пройшло перевірку на вагомість в структурі і змісті роботи. «У дослідженні не повинно бути другорядних, тим більше, малозначних положень в оформленні концепції», – наставляв Учитель. Оскільки здавна музика і математика входили до квадрилику як науки про кількість, цей імператив є певним чином алегорією відомого принципу математики: від зміни місць доданків сума не змінюється».

Часом ВІН здавався безжальним, навіть жорстоким в небажанні враховувати чинники особистого життя, які перешкоджали науковій роботі. Іван Арсенієвич не бажав бути поблажливим: ВІН ніколи «не спускався» на той, іноді доволі невисокий, рівень, на якому знаходився учень, вимогливо піднімаючи його до тієї вершини,

на якій перебував сам, або ж вказуючи шлях, за яким можливо її досягти. Скільки разів, поставивши переді мною, здавалося, нездійсненне завдання, Іван Арсенієвич йшов геть – НЕ озирнувшись, не глянувши ні разу, надаючи можливість самотійно вирішувати чи не «гамлетівські» за масштабами питання! Через роки, коли чергове поставлене Учителем завдання виявилось виконаним всупереч об'єктивним і суб'єктивним перешкодам, Іван Арсенієвич промовив: «Вибачте мене, що я кожен раз кидаю Вас, немов кошеня, в море, а сам йду, навіть не дивлячись, впливе кошеня чи ні. А кошеня завжди випливає...».

Згодом я почула від свого дядька – доктора фізико-математичних наук Володимира Борисовича Юферова, що, керуючись цим принципом, з ним займався академік Синельников, який вважав, що в науці повинні залишатися лише ті, хто, будучи «кинутим» в бурхливі води «океану» пізнання, самотійно впливе на «берег» і не тільки виживе на безмежному «безлюдному острові» невідомого світу, але й створить основи нової наукової цивілізації...

Учитель був безмірно скупий на похвали. Тим легше було від сказаного ним зрідка схвального слова, що здавалося вище будь-яких найпочесніших нагород і захоплених оцінювань! Та ... 7 листопада 2006 року я вітала Івана Арсенієвича з днем народження, як згодом виявилось – останнім. Він був радий мене чути, але одразу зосередив бесіду довкола, здавалося мені, головного предмету розмови, перейшов на більш важливу для нього тему. Його хвилювало проведення конференції «Рефлексія і дискурс в мистецтві і мистецтвознавстві», до участі в якій ВІН мене запросив. Іван Арсенієвич підкреслив, що тема конференції не обмежена музикою і музикознавством. «Для мене важливо, щоб цей аспект конференції, визначений в темі, був зрозумілий учасникам, щоб в її роботі могли взяти участь вчені, які представляють різні складові мистецтвознавства, щоб конференція виконала об'єднуючу роль, щоб в результаті стало ясно, як в різних видах мистецтва і областях науки проявляються заявлені в заголовку аспекти», – такими були завдання форуму. Іван Арсенієвич повертався до введення у мистецтво, представлене в його докторській дисертації. «Чи зможете Ви у своїй доповіді вийти за межі однієї лише музики і музикознавства, розкриваючи проблематику конференції?», – запитав ВІН.

Одним з імперативів продуктивної наукової школи Івана Арсенієвича стосувався визначення теми дослідження як генокода роботи. Вчитель вважав, що вдале, лаконічне формулювання теми забезпечує чи не сімдесят відсотків успіху дослідження, що тема відображає рівень наукового мислення автора, будучи узагальненням аналізованого матеріалу. Бо за темою ховається закодована в поняттях і категоріях та проблемна ситуація (або *summa summarum* таких), що прогностично обумовлює сутність роботи, її структуру, наукову новизну, методи і принципи наукового пізнання.

Іван Арсенієвич після раціонального проникнення у глибини теми дистанціювався від неї, об'єктивізував її проблематику, осмислював, немов з «прекрасного далека», щоб потім, після прискіпливого «вглядування» в неї, вона засяяла, подібно діаманту, на науковому небосхилі. «Обмежте тему дослідження!», – наказував він, застерігаючи молодого дослідника від зайвого захоплення обраною проблематикою, що спричиняло загрозу віднайдення ознак аналізованого явища чи не у всіх проявах музичної культури.

«Ограничьте – ограните» – такою була внутрішня рима, що підкреслювала ювелірність обробки теми дослідження, якої домагався професор Котляревський. Іван Арсенієвич стверджував, що під час прочитання якої б то не було наукової теми, в його свідомості виникає певний план, згідно з яким він сам викладав би зміст цього дослідження, формується концепція, зумовлена вихідним формулюванням. Потім він з цікавістю вивчав структуру роботи, написаної «під грифом» теми, яка привернула його увагу і порівнював запропоновані автором етапи розвитку змісту, з тим планом, що склався в його свідомості, відзначаючи в думках що збігається, а що йде врозріз з його власним трактуванням проблеми.

Одна навіть ця властивість свідчить про такі якості наукового мислення Івана Арсенієвича, як ерудиція, логіка, здатність миттєвого конструювання цілого в його деталях, дар наукового передбачення. Описуючи хід своїх думок, викликаних проникненням в тему чужого дослідження, він формував в учнях здатність моделювати його структуру і зміст, випереджаючи прочитання роботи. Займаючись з учнями, ВН глибоко занурювався в процес інтелектуального, трансцендентального споглядання формулювання теми, наполегливо працюючи над вислизуючою досконалістю її визначення. Коли ж тема відкривалася перед ним, подібно осяянню, в «повному облаченні» (як Афіна з голови Зевса!), Іван Арсенієвич наказував: «А тепер негайно пишіть!». «Тож як формулюється Ваша тема?», – постійно запитував мене в аспірантські роки мій Вчитель. «Не дивуйтеся, – говорив він, почувши відповідь, – тема любить, щоб її проговорювали, прописували, озвучували. Вона повинна відбитися у Вашій свідомості».

Тема була для нього свого роду філософським каменем, магічним кристалом, у відблисках і глибинах якого видні обриси, контури майбутнього дослідження. І. А. Котляревський говорив: «Давайте «покрутимо» Вашу тему», – домагаючись того, щоб кожна «грань» теми-каменю була бездоганно відшліфованою, щоб кожне укладене в ній поняття зайняло відповідне місце, подібно до коштовного каменя в ювелірному виробі, щоб формулювання досягло досконалості, відшліфованості, постало як втілення краси думки. Іван Арсенієвич говорив, що вчений повинен володіти абстрактним мисленням і даром наукового передбачення. Ці якості вченого-мислителя мали синтезуватися в темі наукового дослідження, набувати значимості в його підсумковій формулі, послідовне розгортання якої і відображала представлена в ній робота. Незаперечною властивістю наукового тексту, запорукою його досконалості, згідно наукової доктрини І. А. Котляревського, була абсолютна відповідність темі. Івана Арсенієвича відрізняла дивовижна здатність миттєво проникати в суть чи не будь-якої наукової теми, вміння побачити в дисертаційному тексті «зерна» істини і очистити їх від «плевел» помилок. Критерієм науковості тексту Іван Арсенієвич вважав його прогностичний характер. І. А. Котляревський стверджував, що автор наукового тексту «не повинен плентатися позаду думки читача», із запізненням надаючи ті аргументи і факти, що значно раніше виникали у свідомості освіченого читача, аніж з'являлися у «вченій праці». Навпаки, автор повинен передбачати хід думок читача, захоплюючи його процесом викладу концепції.

Задумана Іваном Арсенієвичем остання в його житті конференція – досконале втілення викристалізованої ним концепції того, чим повинна бути наукова тема. Її

формулювання лаконічне і всеосяжне, включені в неї проблеми є актуальними напрямами наукової думки, які об'єднують різні науки і мистецтва, надають їм філософського ракурсу. Універсальність дару, потужний світлий розум, що тяжіє до побудови систем і цілісного всеохоплення наукової світобудови, залучили до участі в конференції вчених, об'єднаних прагненням осмислення представлених І. А. Котляревським ідей і проблем. Іван Арсенієвич планував провести конференцію в першій декаді червня 2007 року: «Десь з 6 червня», – уточнив він. Точкою відліку в роботі конференції, згідно з його планом, мав був день народження О. С. Пушкіна, що надавало симпозиуму символічного значення. Однак, перша декада червня в долі Вчителя стала символом прощання, завершення його життєвого шляху. Скоригований життям і смертю час проведення конференції, зберіг визначально супроводжуючу його символіку, пересемантизувавши її: підсумковий символічний сенс і надалі був пов'язаний з присвятою дню народження, проте з відтінком меморіальності. Дати народження і смерті утворили поліфонію смислів-посвят. Число та ім'я останньої конференції, запланованої вченим, визначили характер супроводжуючих її рефлексій і дискурсу роздумів *post factum*.

Одна з наших останніх розмов з Іваном Арсенієвичем стосувалася ще однієї посвяти. В той час я готувала до видання монографію, присвячену проблемам числа та імені в новій міфології музичного романтизму [3], написану на основі попередньо не опублікованого в цілісному вигляді розділу докторської дисертації. Я просила Івана Арсенієвича дозволити мені присвятити йому, своєму Вчителю, цю книгу. Він відповів: «Мені буде дуже приємно». Посвята не має формального характеру: дисертація «Діалектика міфологеми і нова міфологія музичного романтизму», як і її заключний розділ, написана внаслідок нескінченного діалогу, подумки провадженого з Учителем.

Пробувши належний термін у видавництві, книга вийшла в кінці травня 2007 р. Іван Арсенієвич не довідався про її вихід. «Делай, что должно, и будь, что будет», – цій заповіді, що набула значення імперативу наукової діяльності, Іван Арсенієвич приділив увагу в бесіді восени 2006 року – після передзахисту моєї докторської дисертації. Він повторював цю чеканну формулу, «тему-ідею», вдумуючись у закладені в ній глибини сенсу, немов би «прикладуючи» до свого життя. Цьому життєвому і науковому *credo* Іван Арсенієвич слідував до кінця. Свідчення цього – мистецтвознавчий форум, проведений за складеним ним планом в листопадові дні 2007 року, через півроку після його відходу. Максима, промовлена ним під час нашої останньої зустрічі холодною весною 2006 року, його останнє слово: «Кому бути повішеному, той у вогні не згорить і в воді не потоне...», – набула прогностично-фаталістського забарвлення. Тему своєї доповіді «Горизонти ренесансної рефлексії» я обговорювала з Іваном Арсенієвичем. Він санкціонував її. Нині відкривається, що, окрім очевидного, вона володіє символічним змістом, укладеним в самому понятті відродження.

Іван Арсенієвич мріяв про те, щоб його учні були поруч з ним. «Ви повинні бути біля мене!»; «Ви – мої крила!», – постійно говорив наш Котляревський. Видання праць, присвячених Учителю, має об'єднати навколо його світлої пам'яті далеких і близьких учнів, зберігши і увічнивши ту окриленість, яку подарував нам Вчитель – Іван Арсенієвич Котляревський.

Roschenko Elena. *Methodological basis of the productive scientific school of Ivan Kotlyarevsky.* Purpose of research is to study the methodological basis of the productive scientific school of I. Kotlyarevsky prospective for future music studies development. Studying the principles of scientific school formed in the national musicology at the beginning of XXI century, has acquired special relevance. Established by I. Kotlyarevsky productive scientific school is one of the most original and perspective in Ukrainian musicology, as evidenced by the results of the methods of scientific knowledge and the formation of scientific world outlook of its students. Research methodology is based on historical and logical, systematic and dialectical methods of analysis, which promotes the comprehension of the essence of I. Kotlyarevsky's productive scientific school. The scientific novelty of the research lies in the systematic analysis of the principles of productive scientific school of musicology, interpreted in terms of reflection of the personal qualities of the scientist. Among the features of I. Kotlyarevsky scientific school there are the ability to find a problematic situation, the interpretation of the research topic as genetic code of the work, rejection of the previous work in the name of the study "core", transcendental meditation method, dialectical and systematic research methods, problem analysis, "healthy pragmatism", immediate constructing of the whole in its details, modeling of the structure and content of research ahead of writing (reading) of the work, the conceptual density of scientific text and its prognostic nature, abstract thinking and the gift of scientific prediction. In I. Kotlyarevsky scientific school belief in the student's potential and talent was combined with imperatively worded provisions, which determined the research direction. Requirements to scientific language met the "height of the position" of the researcher. The content of one of the imperatives of the I. Kotlyarevsky scientific school is that the scientist should be able to put just about each provision of the study as the main one. If in the result of this operation the research retains its significance, it demonstrates the importance of this position in the structure and content of the work. Conclusion. Understanding of the principles and patterns of the productive scientific school of I. Kotlyarevsky has methodological and prognostic importance for the development of domestic musicology.

Keywords: productive scientific school, scientific language, research topic, problematic analysis, abstract thinking, gift of scientific prediction.

Література

1. Котляревський І. А. Загальні основи науково-дослідної роботи. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. – К., 2008. – 94 с.
2. Котляревский И. А. Музыкально-теоретические системы европейского искусствознания. – К. : Музична Україна, 1983. – 157 с.
3. Рощенко Е. Г. Число и имя в новой мифологии музыкального романтизма (нумерологический и оноματοлогический методы анализа музыки). – Харьков: ХНУРЕ, 2007. – 127 с.
4. Теоретичні та практичні питання культурології: українське музикознавство на зламі століть: 36. наук. статей. – Вип. ІХ. – Мелітополь: Сана, 2002. – 408 с.

